

Bijlage

Samen Leren

Deze bijlage hoort bij de beschrijving van de interventie 'Samen Leren', zoals die is opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies.

Meer informatie: www.nji.nl/jeugdinterventies

Opzet van de interventie: fasen

Het traject kent per gezin vervolgens grofweg drie fasen: de afstemmingsfase, het werken aan doelen en de afronding (zie onderstaande schematische weergave van het traject).

Voorbeeld uitwerking doel 'Ouder stimuleert de leerhouding van het kind'

Als voorbeeld is het doel 'Ouder stimuleert de leerhouding van het kind' uitgewerkt. Dit doel wordt opgesteld als uit de intake en afstemmingsfase blijkt dat het kind zich niet (goed) kan concentreren, het niet leuk vindt om nieuwe dingen te leren en ouder onderstaande vaardigheden nog niet (volledig) in praktijk brengt.

Ouder stimuleert de leerhouding van het kind

- Via deze vaardigheid kunnen het stimuleren van de taalontwikkeling, het bieden van structuur, het stellen van grenzen en het geven van positieve aandacht aan de orde komen.
- Deze vaardigheid kan geoefend worden terwijl er aan andere vaardigheden wordt gewerkt zoals het stimuleren van de reken- of taalontwikkeling.

Ervaren

De ervaring van de ouder met de vaardigheid wordt als uitgangspunt genomen. Deze is besproken tijdens de intake en het doornemen van de Samen Leren Informatiemap voor ouders. Hierop kan worden terug gewezen bij de aanvang van het werken aan dit doel.

Bespreken

Het stellen van reflecterende en oplossingsgerichte vragen (o.a. schaalvragen) met betrekking tot de vaardigheid helpt de ouder te reflecteren op de vaardigheid, zoals:

- In hoeverre past u deze vaardigheid al toe? Hoe vaak per dag/week?
- Op een schaal van 0 tot 10, welk cijfer zou u zichzelf voor deze vaardigheid geven?
- Waarom geeft u zichzelf dit cijfer en geen lager cijfer?
- Wat is ervoor nodig om een hoger cijfer te krijgen?

- Welke cijfer wilt u bereiken? Waarom?

De scores op deze subdoelen komen terug bij de tussenevaluatie; de ouder wordt dan opnieuw gevraagd een score toe te kennen aan de subdoelen.

Informeren

- Neem samen het onderdeel 'stimuleren van de leerhouding van uw kind' door uit de Samen Leren informatiemap voor ouders.
- Zoek met de ouder naar informatieve sites over leerhouding, de ontwikkeling hiervan en de rol van de ouder bij het stimuleren (zie voorbeelden in de map).
- Kijk samen met de ouder op de website van de school of er informatie over dit onderwerp op staat.
- Kijk samen met de ouder naar wat er in het laatste rapport over de leerhouding of concentratie staat.
- Het ouder-leerkracht gesprek biedt de ouder mogelijkheid informatie te verkrijgen over hoe er vanuit school aan de leerhouding gewerkt wordt.

Proberen

Subdoel	Inhoud
1. Ouder en kind oefenen in dagelijkse situaties met de concentratie	<ul style="list-style-type: none"> • Ouder oefent (met ondersteuning/naar voorbeeld van begeleider) in dagelijkse situaties hiermee door bijv. het kind een boodschappenlijstje te laten onthouden als ouder naar de supermarkt gaat.
2. Ouder en kind oefenen aan de hand van spellen en materialen met de concentratie	<ul style="list-style-type: none"> • Ouder en kind oefenen (met ondersteuning/naar voorbeeld van begeleider) met suggesties uit de map, zoals 'ik ga op reis en ik neem mee' of memory. • Met ouder andere spellen/ oefeningen bedenken/op internet opzoeken die aansluiten bij interesses en niveau van het kind
3. Ouder belooft het kind indien het zich concentreert.	<ul style="list-style-type: none"> • Ouder oefent met belonen (met ondersteuning/naar voorbeeld van begeleider) bijvoorbeeld in een rollenspel • Ouder zet (met ondersteuning/naar voorbeeld van begeleider) beloningskaarten uit de map in.
4. Ouder stimuleert de leergierigheid van het kind door vragen te stellen tijdens dagelijkse situaties en spellen/activiteiten met het kind	<ul style="list-style-type: none"> • Ouder stelt vragen (met ondersteuning/naar voorbeeld van begeleider) in veel voorkomende situaties zoals koken/eten/wandelen • Ouder stelt vragen (met ondersteuning/naar voorbeeld van begeleider) bij andere spellen/activiteiten; zoals vragen stellen over de kaartjes bij memory of tijdens een tv programma etc.
5. Ouder stimuleert de leergierigheid van het kind door samen op zoek te gaan naar antwoorden op de vragen van het kind	<ul style="list-style-type: none"> • Ouder zoekt met het kind (met ondersteuning/naar voorbeeld van begeleider) naar antwoorden, door bijvoorbeeld naar de bibliotheek te gaan, websites op te zoeken
6. Ouder belooft het kind voor het stellen van vragen en het zoeken naar antwoorden	<ul style="list-style-type: none"> • Ouder oefent met belonen (met ondersteuning/naar voorbeeld van begeleider) bijvoorbeeld in een rollenspel • Ouder zet (met ondersteuning/naar voorbeeld van begeleider) beloningskaarten uit de map in.

Aansluiten bij de motivatie

Subdoel 1: Ouders snappen soms ook de educatieve waarde van de spellen/materialen niet. Met behulp van de Samen Leren informatiemap voor ouders kan deze waarde goed worden uitgelegd.

Subdoel 1,2: Ouders geven soms aan dat hun kinderen niet met hen willen oefenen, dat ze daarom huiswerkbegeleiding willen. Het kan dan goed zijn aandacht te besteden aan de vaardigheden **grenzen stellen** en **structuur bieden**. De samenhang tussen deze vaardigheden kan worden uitgelegd met de *Samen Leren informatiemap voor ouders*.

Subdoel 4,5: Ouders kunnen gedemotiveerd raken als zij denken dat ze het antwoord op alle vragen moeten hebben. Het is belangrijk dat de begeleider dit ondervangt door expliciet te maken dat het gaat om het stimuleren van vragen stellen en zelf antwoorden vinden, in plaats van de oplossing paraat te hebben. Daarnaast geldt voor deze vaardigheden dat zij ook bijdragen aan het **stimuleren van de taalontwikkeling**, wat voor veel ouders belangrijk is.

Subdoel 3,6: Als ouders niet gewend zijn om te belonen of de meerwaarde hiervan niet inzien is het goed de vaardigheid **positieve aandacht geven** aan de orde te laten komen.

Aansluiten bij de situatie

Subdoel 1,2,4,5: Voor het oefenen in de dagelijkse situaties zorgt de begeleider voor een nauwe aansluiting bij de dagelijkse praktijk van ouder en kind. Het kan zijn dat de begeleider ook aanwezig is bij dagelijkse momenten om samen met de ouder te oefenen (bijvoorbeeld navertellen wat een broertje/zusje net zei, vragen stellen tijdens het koken).

Subdoel 4,5: Als ouders aangeven dat het oefenen niet lukt door tijdgebrek wordt in dit kader vaak aandacht besteed aan het **bieden van structuur**. Aan de hand van het schema van de ouder en de kinderen wordt gekeken of er toch momenten zijn waarop ouder en kind kunnen oefenen.

Oplossingsgericht samenwerken

Subdoel 4,5: Soms geven ouders ook aan dat hun kind niet wil oefenen. Dan kijkt de begeleider samen met de ouder wanneer het wel lukt en wat daarvoor nodig is. Met de begeleider bedenken ze dan verschillende manieren om te oefenen die misschien beter bij het kind aansluiten en minder weerstand oproepen. De ouder heeft hierin een leidende rol omdat hij/zij het kind het beste kent. Ook kan dit de ouder motiveren om aandacht te besteden aan de vaardigheid **grenzen stellen**.

Subdoelen waarbij op deze wijzen aansluiten bij de motivatie van specifiek belang is:

1. Leerhouding stimuleren	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 en 1.6
2. Taalontwikkeling stimuleren	2.1, 2.2, 2.4, 2.6, 2.7 en 2.8
3. Rekenontwikkeling stimuleren	3.1, 3.2 en 3.5
4. Fijne motoriek stimuleren	4.2 en 4.3
5. Ouder-school contact	5.1, 5.2 en 5.3
6. Structuur bieden	6.1, 6.2, 6.3 en 6.4
7. Grenzen stellen	7.1, 7.2 en 7.3
8. Positieve aandacht geven	8.1 en 8.3

Subdoelen waarbij op deze wijzen aansluiten bij de situatie van specifiek belang is:

1. Leerhouding stimuleren	1.1, 1.2, 1.4 en 1.5
2. Taalontwikkeling stimuleren	2.1, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7 en 3.8
3. Rekenontwikkeling stimuleren	3.1, 3.2, 3.3 en 3.4
4. Fijne motoriek stimuleren	4.1 en 4.2
5. Ouder-school contact	5.1 en 5.3
6. Structuur bieden	6.1, 6.3 en 6.5
7. Grenzen stellen	7.2 en 7.3
8. Positieve aandacht geven	8.2, 8.4 en 8.5

Subdoelen waarbij inzetten van deze oplossingsgerichte technieken van specifiek belang is:

1. Leerhouding stimuleren	1.4 en 1.5
2. Taalontwikkeling stimuleren	2.2, 2.3, 2.6, 2.7 en 2.8
3. Rekenontwikkeling stimuleren	3.3 en 3.4
4. Fijne motoriek stimuleren	4.1, 4.2 en 4.3
5. Ouder-school contact	5.1 en 5.3
6. Structuur bieden	6.1, 6.2 en 6.3
7. Grenzen stellen	7.1, 7.2 en 7.3
8. Positieve aandacht geven	8.1 en 8.2